

POLSKI ZWIĄZEK DZIAŁKOWCÓW STOWARZYSZENIE OGRODOWE

00-728 Warszawa, ul. Bobrowiecka 1, Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy Nr KRS 0000293886;
NIP 526-00-07-711, tel. 22 101 34 44, fax 22 101 34 60, e-mail: prezespzd@pzd.pl
www.pzd.pl

L.dz. 5288/2017

Warszawa, dnia 19.07.2017

Sz.P. Jan Szyszko
Minister Środowiska

Szanowny Panie Ministrze,

Od 1 lipca 2013 r. czyli od 4 lat obowiązuje na terenie rodzinnych ogrodów działkowych znowelizowana ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Regulacje wprowadzone nowelizacją od samego początku wzbudzały kontrowersje i negatywne emocje wśród działkowców, które ujawniają się m.in. podczas corocznych walnych zebrań w ogrodach.

Zdaniem działkowców ustawa wprowadziła niesprawiedliwe regulacje w zakresie gospodarowania odpadami w ogrodach. Wśród jej skutków wymieniają: niedostosowaną do potrzeb ROD częstotliwość wywozu śmieci oraz konieczność płacenia za śmieci również w okresie jesienno- zimowym. Największym jednak problemem są stawki opłaty za wywóz śmieci z terenów ogrodów, nieodpowiadające ilości śmieci faktycznie wytwarzanych na terenie ROD.

Kilkuletnie funkcjonowanie znowelizowanej ustawy pokazało bowiem, że obejmowanie ogrodów działkowych systemem, zwłaszcza opłatą ryczałtową często nie ma uzasadnienia funkcjonalnego i ekonomicznego, a jest podyktowane interesami i stosunkiem danej gminy do ogrodów działkowych. Po pierwsze gminy całkowicie dowolnie i różnie interpretują oraz stosują zapisy ustawy. Część z nich uważa, że opłata ryczałtowa za wywóz śmieci odnosi się do poszczególnej działki rodzinnej, inne uważają, że opłata ryczałtowa odnosi się do całej nieruchomości zajmowanej przez ROD, a nie do poszczególnej działki rodzinnej. Jeszcze inne gminy zajmują stanowisko, że opłata ryczałtowa nie ma

zastosowania do ROD, tylko do takich nieruchomości, które mają typowo charakter rekreacyjny i gdzie występują np. domki letniskowe.

Odrębnym problemem jest zjawisko ustalania stawek opłat, zwłaszcza ryczałtowej bez rzetelnej analizy ilości odpadów powstających na terenie ROD i bez konsultacji z rodzinnymi ogrodami działkowymi. Są one narzucane „odgórnie”, w zależności od żądań finansowych firmy, której gmina zleca wywóz śmieci. Całkowicie ignoruje się przy tym takie okoliczności jak koszty, jakie ogrody ponosiły do tej pory – samodzielnie zlecając usługę, czy też fakt, iż działki w ROD są wyposażone w kompostowniki.

Stan ten powoduje olbrzymie zróżnicowanie sytuacji działkowców w poszczególnych gminach czy miastach. Przykładowo najniższa stawka roczna za śmieci zmieszane wynosi dziś 2 zł (od działki), a najwyższa 307 zł (od działki). Natomiast za śmieci segregowane najniższa stawka roczna wynosi 1 zł (od działki), a najwyższa 172,64 zł (od działki).

O powyższych problemach informowaliśmy już Ministerstwo Środowiska we wcześniejszym okresie. W odpowiedzi Dyrektor Departamentu Gospodarki Odpadami w Ministerstwie Środowiska (pismo symb. DGO-III.0521.12.2016.MP) wskazał na możliwość ewentualnego kwestionowania przez ROD przepisów miejscowych dotyczących gospodarki odpadami w trybie art. 101 ustawy o samorządzie gminnych jak również poinformował, że *„zagadnienie opłaty ryczałtowej jest obecnie analizowane pod kątem potrzeby wprowadzenia zmian prawnych w tym zakresie. Przeanalizowane zostaną również informacje przekazane przez Prezesa PZD”*.

Niestety, aktualny stan sprawy uzasadnia wnioszek, iż stosowanie się do powyższych rad nie daje satysfakcjonujących efektów, zaś brak informacji o inicjatywie legislacyjnej zdaje się sugerować niedostateczne rozpoznanie problemu przez odpowiednie służby Ministerstwa Środowiska.

Jeżeli chodzi o skarżenie uchwał rad miast lub gmin w zakresie wywozu śmieci to próby takowe są podejmowane, ale najczęściej kończą się niepowodzeniem. Powodem są obowiązujące obecnie nieprecyzyjne regulacje ustawowe. W praktyce dają one gminie całkowitą swobodę w kształtowaniu wysokości opłat, a ich skuteczne zakwestionowanie jest praktycznie niemożliwe.

Mając na uwadze występowanie przypadków oczywistego nadużywania prawa przez samorządy lokalne przy określaniu opłat za wywóz śmieci z terenów ROD i niejasne przepisy ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, **apelujemy do Pana Ministra o wsparcie koncepcji nowelizacji i doprowadzenie do wystąpienia przez resort ze stosowną inicjatywą ustawodawczą.**

Ze strony działkowców proponujemy wprowadzenie do ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach bardziej precyzyjnych przepisów dotyczących wywozu śmieci z nieruchomości niezamieszkałych, do których należą ogrody działkowe albo wprowadzenie przepisów dedykowanych wyłącznie rodzinnym ogrodom działkowym. Za takim rozwiązaniem przemawia szereg przesłanek.

Po pierwsze skala zjawiska, która zasługuje na odrębną uwagę ustawodawcy. Obecnie w kraju, i to tylko w samym Polskim Związku Działkowców, funkcjonuje 4667 ROD o powierzchni blisko 41 000 ha, gdzie działki użytkuje prawie 1 milion działkowców. Do tego dochodzą ogrody działkowe prowadzone przez inne stowarzyszenia ogrodowe niż PZD. Tym samym z ogrodów korzysta wraz z rodzinami ok. 4 milionów ludzi, co stanowi znaczną część społeczeństwa polskiego. Ostrożne szacunki wskazują, że corocznie rachunki za wywóz śmieci z ROD zawyżane są o przeszło 100 000 000 zł.

Po drugie specyfika ROD jest całkowicie odmienna od innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjne i wypoczynkowe. Można powiedzieć, że w zakresie gospodarki odpadami, porównanie prywatnych działek rekreacyjno – wypoczynkowych do działek w ROD, wypada analogicznie jak porównanie domów jednorodzinnych z mieszkaniami w zabudowie wielorodzinnej. W odróżnieniu od działek prywatnych, gdzie każdy z właścicieli jest odrębnym „dostawcą” śmieci, w ROD występuje zorganizowany system zbiórki odpadów. Tym samym koszt ich odbioru z ROD jest dużo niższy od ponoszonego w przypadku nieruchomości prywatnych. Stąd obciążanie tych dwóch grup „dostawców” odpadów takimi samymi opłatami – jak ma to miejsce obecnie - jest całkowicie nieuzasadnione.

Po trzecie wreszcie, sposób korzystania z działek w ROD jest zupełnie odmienny niż w przypadku innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjne i wypoczynkowe. Specyfiką ogrodów działkowych jest to, iż (w odróżnieniu od tzw. działek letniskowych) są one zwykle zlokalizowane w pobliżu miejsca zamieszkania działkowców. W konsekwencji dominującym sposobem użytkowania jest pobyt krótkotrwały, bez noclegów. Poza tym, na działkach znajdują się kompostowniki, w które zgodnie z Regulaminem ROD powinna być wyposażona każda działka ogrodowa. Co za tym idzie, ilość wytwarzanych śmieci na ogrodach jest niewielka. Działkowcy bowiem najczęściej żywią się w swoich domach, a odpady zielone poddają kompostowaniu. Zaświadczyć o tym mogą m.in. rachunki, które płaciły ogrody, gdy jeszcze mogły rozliczać się z prywatnymi firmami tj. gdy jeszcze nie obowiązywał system odbioru śmieci przez gminy wprowadzony na mocy znowelizowanej ustawy „śmieciowej”.

Biorąc powyższe pod uwagę całkowicie zrozumiałymi i zasadnymi stają się głoszone przez działkowców postulaty zmiany ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w zakresie ROD. Do Krajowej Rady PZD napływają liczne wystąpienia, w których zarządy ogrodów, jako przedstawiciele działkowców, czy wręcz sami działkowcy na walnych zebraniach w ROD, postulują nowelizację ustawy „śmieciowej”.

Analiza tych wystąpień, jak i informacji zebranych za pośrednictwem jednostek terenowych PZD pozwoliła na wskazanie Ministerstwu Środowiska propozycji rozwiązań, które mogłyby znaleźć się w ustawie „śmieciowej”. Rozwiązania te z pewnością pogodzą wymóg zapewnienia prawidłowej gospodarki śmieciami na terenie ROD z jednoczesnym zabezpieczeniem działkowców przed nieuzasadnionym ekonomicznie, obciążaniem ich wysokimi opłatami za wywóz śmieci. Nowelizacja ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach mogłaby polegać na:

- 1) **określeniu maksymalnej wysokości opłaty za wywóz śmieci z nieruchomości niezamieszkałych, w tym ROD.** Brak tych zapisów budzi bowiem duże wątpliwości konstytucyjne, gdyż stwarza gminom możliwość niczym nieograniczonej podwyżki wysokości stawek opłaty za wywóz śmieci. Przypomnieć należy, że analogiczny brak określenia maksymalnej wysokości opłaty w przypadku nieruchomości zamieszkałych, został uznany przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z art. 84 i art. 217 Konstytucji

RP (sygn. akt K 17/12). Ustawodawca wprowadzając stosowne zmiany w zakresie nieruchomości zamieszkałych, wydaje się jakby „zapomniał” o nieruchomościach niezamieszkałych, w tym ogrodach działkowych.

- 2) **precyzyjnym uzależnieniu wysokości stawek opłaty za wywóz śmieci z nieruchomości niezamieszkałych, w tym ROD od wysokości stawek opłaty za wywóz śmieci z nieruchomości zamieszkałych.** Taki zapis uzasadniałaby treść art. 6 k ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, który stanowi, że *„rada gminy, określając stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, bierze pod uwagę liczbę mieszkańców zamieszkujących daną gminę, ilość wytwarzanych na terenie gminy odpadów komunalnych, koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, o których mowa w art. 6r ust. 2-2b i 2d oraz przypadki, w których właściciele nieruchomości wytwarzają odpady nieregularnie, w szczególności to, że na niektórych nieruchomościach odpady komunalne powstają sezonowo”*. Ten zapis usprawiedliwiłaby przyjęcie, że stawka opłaty za wywóz śmieci z nieruchomości niezamieszkałych, nie może być wyższa niż dla nieruchomości wykorzystywanych dla celów zamieszkałych.
- 3) **precyzyjnym uzależnieniu wysokości stawek opłaty za wywóz śmieci z nieruchomości niezamieszkałych selektywnie zbieranych (segregowanych) od stawek opłaty za wywóz śmieci zmieszanych.** Stawki te powinny znacząco różnić się, aby nie było sytuacji, że różnice pomiędzy wywozem śmieci posegregowanych a zmieszanych są symboliczne i tak naprawdę segregacja śmieci nie opłaca się.

Są to przykładowe rozwiązania prawne. Jesteśmy gotowi do współpracy z Ministerstwem Środowiska w zakresie również innych, alternatywnych regulacji prawnych dotyczących wywozu śmieci z nieruchomości niezamieszkałych, w tym ogrodów działkowych.

W tej sprawie, pragniemy jeszcze raz podkreślić, że temat wywozu śmieci z terenów ogrodów, w tym opłat jest dla środowiska działkowców niezmiernie ważny. Dlatego też, w imieniu milionowej rzeszy działkowców, po raz kolejny zwracamy się o poważne potraktowanie problemu opłat za wywóz śmieci z terenów ROD, w tym udzielenie PZD, ROD i działkowcom realnej pomocy poprzez stworzenie takiego systemu prawnego odbioru odpadów z terenów ROD,

który byłby sprawiedliwy, miarodajny i dostosowany do specyfiki ogrodów jako nieruchomości niezamieszkałych wykorzystywanych sezonowo.

Polski Związek Działkowców wyraża chęć podjęcia jak najszybszej współpracy z Ministerstwem Środowiska nad zmianą przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w zakresie rodzinnych ogrodów działkowych, jak i służenia niezbędnymi dokumentami.

Takie są oczekiwania nasze i środowiska działkowców!

Do wiadomości

Rzecznik Praw Obywatelskich - dr Adam Bodnar

Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa – Kazimierz Smoliński

I Wiceprezes

mgr Tadeusz Jarzębak

PREZES

mgr inż. Eugeniusz Kondracki

PREZES
mgr inż. Eugeniusz Kondracki